

Cròniques del món

Uns joves tunisians cremen objectes al carrer a Regueb, una de les ciutats de Tunísia on han esclatat revoltes, el dia 10 de gener passat.

Les revoltes cremen Tunísia i Algèria

RABAT ■ Erena Calvo

L'enorme desocupació, la profunda pobresa, la incerta falta d'expectatives, la corrupció, l'absència de llibertats i la pujada dels preus de productes bàsics. Tots aquests han estat els ingredients del còctel que han fet esclatar, en un grau o un altre, a les poblacions de dos dels països del Magrib, Algèria i Tunísia. A l'Algèria que presideix Abdelaziz Buteflika ja són cinc els morts reconeguts oficialment en les revoltes, que van començar a principi de mes. A la Tunísia del president Zine al-Abidine Ben Ali el ball de xifres va començar fa dies. La revolta dels joves tunisians ha arrasat 18 vides segons fonts governamentals, i entre 35 i 50 segons sindicats i partits d'oposició. Ambdues insurreccions tenen el mateix rerefons, la falta de recursos de la població. Encara que a Algèria ha estat la pujada dels preus

dels productes bàsics allò que més ha enutjat els ciutadans. En tots dos països, el jovent s'ha abocat al carrer per deixar clara la seva còlera arran de la seva falta d'oportunitats. I a Tunísia, les promeses del president aquesta passada setmana no van servir per a calmar els ànims. Ben Ali va prometre al poble un reguitzell de mesures socials com ara la creació de 300.000 llocs de feina, l'exoneració d'impostos per a les empreses tunisianes i també per a les estrangeres a les zones conflictives del país. Després de sentir-se les seves paraules als televisors tunisians es van tornar a registrar avalots a les regions de Kairouan, Sousse, Gafsa i Kasserine, on es van cremar comissaries de policia amb còctels molotov, sucursals bancàries i supermercats, i hi hagué destrosses en universitats i més edificis públics. Alguns testimonis paraven aquests dies a la premsa local de vio-

lents saqueigs d'establiments comercials i fins i tot cases particulars per part de la policia civil, i de franc tiradors a l'aguait en teulades nit i dia. La setmana passada, l'alarmant situació al país va motivar el tancament dels centres d'ensenyament per a mirar d'aturar les protestes dels joves, que ja havien començat el 17 de desembre, quan Mohàmmad Bouazizi, de 26 anys i desocupat malgrat tenir estudis superiors, va cremar-se a Sidi Bou Saïd per a denunciar que la policia li havia confiscat les fruites que venia al carrer adduint que no tenia els permisos per a dur a terme aquesta activitat. Organitzacions de drets humans, artistes locals i partits de l'oposició es van manifestar la setmana passada per fer sentir una veu d'alarma sobre la forta repressió de les protestes socials. A la revolta de Tunísia s'ha declarat l'estat de setge i els militars han fet seus els carrers.

L'atemptat de Tucson ha trasbalsat els EUA.

WASHINGTON ■ Ricard González

Una tragèdia evitable? Cada vegada que hi ha un tiroteig indiscriminat als Estats Units la societat nord-americana viu commoguda uns quants dies. Ara bé, la massacre de Tucson, en què van ser mortes sis persones i va resultar ferida de gravetat la congressista Gabrielle Giffords, ha estat especialment dolorosa a causa de la naturalesa política de l'atac del presumpte assassí, el jove Jared Lee Loughner. El fet que la congressista Giffords hagués estat objecte d'atacs duríssims per part dels seus adversaris republicans ha obert un debat públic sobre les conseqüències de l'enorme polarització política del país i, especialment, del llenguatge agressiu que fna servir molts polítics, mitjans de comunicació i bloguistes. Per exemple, el nom de Gifford apareixia juntament amb els de 19 congressistes demòcrates més marcat sota una diana a la pàgina web de Sarah Palin, una de les estrelles de la dreta més dura. Òbviament, el mapa tenia un caràcter simbòlic, i només pretenia assenyalar el nom dels congressistes en una situació més feble a les eleccions legislatives del mes de novembre passat. Això no obstant, la congressista Giffords mateix havia advertit de les possibles conseqüències que podia tenir l'ús d'una retòrica de simbologia violenta. Després de la tragèdia, polítics de totes dues bandes van demanar un esforç de moderació en el llenguatge polític, i apuntaven que la seva agressivitat podia desfermar actuacions violentes entre la ciutadania. De fet, arran de la retòrica corrosiva que envoltà l'aprovació de la reforma sanitària, nombrosos polítics demòcrates van rebre amenaces

de mort, i, en alguns casos, les seves oficines foren objectiu d'actes vandàlics. Des de diversos sectors de l'esquerra no s'ha dubtat a apuntar Palin i la dreta més recalitrant com a responsables morals del crim. Però els acusats han denunciat la voluntat dels seus adversaris de treure profit polític dels actes d'un simple desequilibrat. Certament, el jove Loughner tenia un historial de trastorns psicològics, i va actuar lliurement. Per tant, no és gens clar que la tragèdia fos evitable, ni que el seu pla deliberat d'assassinar Giffords tingués res a veure amb la retòrica de Palin i companyia. Ara bé, això no vol dir que la retòrica agressiva, sobretot emprada per la dreta més radical, no pugui generar un brou de cultiu que legítimi les accions violentes de grups d'extrema dreta. Hi ha un discurs dins la dreta mediàtica que assenyala els demòcrates com a traïdors a la pàtria, i els acusa de voler transformar els EUA en un país comunista. D'aquí a les accions violentes d'algun grup d'extrema dreta hi ha només un pas.

BRUSSEL·LES ■ Raquel Correa

Negociació sens fi. El rei va dir no. La proposta del cap d'estat belga no va servir per a convèncer els independentistes flamencs a reprendre les negociacions amb els partits valons per mirar de formar executiu a Bèlgica. Després d'aquesta negativa, l'ènesim conciliador, Johan Van de Lanotte, va presentar la dimissió al rei. Però Albert II va rebutjar la renúncia i li va demanar que evités l'evaporació de Bèlgica, que ja va anunciar el líder dels independentistes del nord després d'arrasar a les

últimes eleccions. Lanotte ja havia proposat d'aprimar al màxim l'estat belga. El text que va presentar als partits que seuen a la taula de negociacions i que havia de servir com a punt d'inici per al diàleg ja preveia de transferir a les regions les poques competències federals que encara queden a l'estat –en matèria de treball, sanitat i assumptes socials– i dotar-les de més autonomia fiscal per a pagar-les. I ja oferia als flamencs la desitjada escissió de la perifèria de Brussel·les, on el francès entra a Flandes i trepitja el territori de l'amenaçat neerlandès. Però els nacionalistes flamencs de l'N-VA, liderats per Bart De Wever, no en van tenir prou. I ara demanen més. Els secessionistes del nord reclamen encara més poder per a les regions i volen que els sigui transferida la gestió del subsidi de desocupació, que a Bèlgica és vitalici. La desocupació, que al sud dobla la del nord, dessagna els comptes de Flandes. Els socialistes valons, en canvi, estiren la corda cap a l'altra banda i insisteixen a mantenir la Seguretat Social en l'àmbit federal. I aquesta és la cançó de l'enfadós: allò que per a uns és espoliació fiscal, per als altres és solidaritat cap a les regions més fràgils. Dues maneres diametralment oposades de mirar la mateixa realitat que fan que Bèlgica ja sumi més de 220 dies sense govern i que es trobi a la mateixa situació que després dels comicis del 13 de juny: tot esperant que els presidents dels set principals partits arrenquin un diàleg que desencalli la situació. Una situació insostenible que ha fet que Albert II hagi assolit un pes polític inèdit en la gestió de la crisi. Així, ha estat ell qui ha demanat al govern –en funcions des de l'estiu– que dissenyi una retallada pressupostària per a redreçar un deute públic sense precedents i eviti que Bèlgica sigui el següent estat rescatat pels socis comunitaris. En vista dels rumors, el primer ministre dimissionari, Yves Leterme, ha qualificat d'irracional la possibilitat que Bèlgica acudeixi al fons europeu i ha fet gala de comptar amb la taxa d'endeutament més baixa de l'eurozona, tot i que el deute públic del país frega el 100% del PIB.

L'independentista flamenc De Wever.